

Udkast til

Strategi for tidlig forebyggende indsats

Fælles tilgang – fælles ansvar

Foto:

Forord

Fælles tilgang – fælles ansvar er Frederikssund Kommunes strategi for tidlig forebyggende indsats. Strategien sætter retningen og forventninger til alle ledere og medarbejdere, der arbejder med børn og unge på 0-18 års området. Det er lærere, pædagoger, ledere i dagtilbud og på skoler, medarbejdere i PPR, sundhedsplejersker, forebyggelseskonsulenter og mange flere. Formålet med strategien er at sikre, at alle ledere og medarbejdere ved, hvordan de kan sætte tidligt ind med helhedsorienterede, koordinerende og virksomme indsatser. Den tidlige indsats kræver, at ledere og medarbejdere er opmærksomme på tidlige tegn på mistrivsel hos børn og unge. Det kræver også, at alle ledere og medarbejdere påtager sig et ansvar for at handle, når et barn eller en ung viser tidlige tegn på mistrivsel for at undgå, at problemer vokser sig store.

Strategien hænger sammen med kommunens Børne- og Ungepolitik "Et godt sted at vokse op". Heri er et udviklingsområde om forebyggelse og sundhedsfremme, som med denne strategi. Visionen for Børne- og Ungepolitikken og *Fælles tilgang – fælles ansvar* er den samme, nemlig at alle kommunens børn og unge får den nødvendige opbakning til at udvikle sig. Det gælder både socialt, personligt og fagligt, så de kan blive selvstændige individer.

Med *Fælles tilgang – fælles ansvar* vil Frederikssund Kommune styrke omlægningen til tidlig forebyggende indsats. Det er nemlig vigtigt for det enkelte barn og den enkelte unge, men også for deres familie. Jo tidligere medarbejdere og ledere reagerer på tegn på mistrivsel hos et barn eller en ung, jo bedre kan der sættes ind for at hjælpe med at skabe et godt børne- og ungdomsliv.

Tidlig forebyggende indsats handler om alle børn og unge på 0-18 år i Frederikssund Kommune

Fælles tilgang – fælles ansvar handler om alle børn og unge i alderen 0-18 år. Udgangspunktet er, at den vigtigste forebyggende indsats finder sted på de områder, hvor børn og unge er i hverdagen - det vil sige i sundhedsplejen, i dagtilbud, i skolen, i fritidslivet og så videre. Det er en tidlig forebyggende indsats i sig selv, når hverdagen formår at bidrage til god trivsel hos et barn eller en ung. Det handler blandt andet om, at ledere og medarbejdere understøtter rammer der fremmer trivslen i barnets og den unges hverdag, for eksempel ved at skabe lige muligheder for det lille barns udvikling i vuggestuen, skolebarnets læring og deltagelse i skolen og den unges deltagelse i de sociale aktiviteter i klubben. Det handler også om, at ledere og medarbejdere aktivt understøtter børn og unge i, hvordan de kan blive en del af og bidrage til stærke, positive fællesskaber – for eksempel i det lokale forenings- og fritidsliv.

Alle ledere på 0-18 års området skal sikre kendskab til og skal udmønte strategien på egen arbejdsplads, i tæt samarbejde med medarbejderne. Et godt arbejdsfællesskab i MED-udvalget kan bidrage til dette. Lederne har et særligt ansvar for at både medarbejderne og lederen selv byder aktivt og forpligtende ind i det tværgående samarbejde om forebyggende indsatser for børn og unge – i tråd med værdierne i organisationens fælles udviklingsstrategi "Sammen om Frederikssund".

Strategiens tre spor

Strategien består af tre spor, som sætter retningen for, hvordan ledere og medarbejdere skal arbejde med kommunens tidlige forebyggende indsats blandt de 0-18-årige:

- **Spor #1: Værdisæt for tidlig forebyggende indsats** er retningsgivende for det børnesyn og de faglige tilgange, der udgør grundstenen i kommunens tidlige forebyggende indsats
- **Spor #2: Fælles tilgang – fælles ansvar** er retningsgivende for lederes og medarbejderes ansvar i kommunens tidlige forebyggende indsats
- **Spor #3: Vejviser for tidlig forebyggende indsats** er retningsgivende for, hvordan ledere og medarbejdere kan sætte tidligt ind med helhedsorienterede, koordinerede og virksomme indsatser til gavn for børn og unge, før problemerne vokser sig store.

SPOR #1: VÆRDISÆT FOR TIDLIG FOREBYGGENDE INDSATS

Spor #1 er retningsgivende for det børnesyn og de faglige tilgange, der udgør grundstenen i kommunens tidlige forebyggende indsats.

Værdisættet for tidlig forebyggende indsats hviler på Børne- og Ungepolitikken fælles anerkendende børnesyn samt politikken værdier om at styrke det sammenhængende og helhedsorienterede professionelle samarbejde.

I Frederikssund Kommune betyder værdisættet for den tidlige forebyggende indsats, at vi altid tager udgangspunkt i barnets og den unges behov, når vi arbejder sammen om at skabe positive forandringer. For ledere og medarbejdere betyder det, at:

- Barnets og den unges perspektiv altid inddrages og tillægges passende vægt i forhold til den tidlige forebyggende indsats.
Vi lytter til barnet og den unge, fordi de har vigtig viden om deres egen livssituation. Børn og unge er selvstændige individer med egne meninger, værdier og handlemåder, som skal inddrages og respekteres af alle voksne omkring dem.
- Barnets, den unges, familiens og familienetværkets ressourcer, kompetencer og potentialer sætter retningen for, hvordan ledere og medarbejdere handler i forhold til den tidlige forebyggende indsats.
Vi ser positivt på barnet, den unge og familien og er nysgerrige på, hvordan barnets, den unges og familiens netværk kan sættes i spil.
- Barnets og den unges behov er omdrejningspunkt for de faglige vurderinger, når ledere og medarbejdere samarbejder på tværs om at skabe positive forandringer i barnets og den unges liv.
Kommunens medarbejdere skal bruge hinandens fagligheder og muligheder i samarbejdet, så samarbejdet tilpasses det enkelte barn og den enkelte unges situation og behov. På samme måde skal medarbejdere være bevidste om deres eget bidrag til den

fælles kerneopgave, mål og ansvar i samarbejdet med familier og andre professionelle.

Med værdisættet vil vi:

- Bidrage til, at alle børn og unge er i god trivsel og udvikling. Det skal ske via deltagelse i positive fællesskaber og læringsmiljøer, primært på de områder, hvor børn og unge i forvejen er. Det gælder i for eksempel i dagtilbud, i skolen, og i fritidslivet.
- Tilstræbe, at alle børn og unge kan mestre deres eget liv i samspil med andre og dermed få et godt afsæt for et voksenliv med uddannelse, job og fællesskab.

SPOR #2: FÆLLES TILGANG – FÆLLES ANSVAR

Spor #2 sætter retning og forventninger til lederes og medarbejderes ansvar i kommunens tidlige forebyggende indsats.

Fælles tilgang – fælles ansvar betyder, at alle ledere og medarbejdere på 0-18 års området i Frederikssund kommune er forpligtede til at tage et konkret ansvar i barnets og den unges liv. Ledere og medarbejdere har dertil et ansvar for at inddrage andre vigtige voksne for at understøtte børn og unges trivsel. Vigtige voksne kan både være sundhedsplejersker, lærere, børnehave- og klubpædagoger og andre medarbejdergrupper i kommunen, samt forældre, naboer og andre voksne, der er vigtige for barnet eller den unge.

Med *Fælles tilgang – fælles ansvar* vil vi sikre, at både den enkelte leder og medarbejder samt forældrene og andre vigtige voksne i barnets og den unges netværk ved, hvordan de kan skabe positive rammer for barnet og den unge. De skal samtidig vide, hvad de kan gøre, når de ser tidlige tegn på mistrivsel.

I lederes og medarbejderes daglige arbejde med børn og unge betyder det, at:

- Alle skal tage ansvar for at organisere og tilrettelægge trivselsfremmende rammer, udviklings- og læringsmiljøer.
- Alle ved, hvad der bliver forventet i forhold til egen opgaveløsning og på tværs af fagligheder i forhold til at handle på tidlige tegn på mistrivsel.
- Alle skal tage ansvar for at orientere sig om relevante indsatser og handlingsmuligheder i forhold til en tidlig forebyggende indsats.
- Lederen har det overordnede ansvar for, at alle medarbejdere på arbejdspladsen kender til og arbejder i overensstemmelse med strategiens værdier og forventninger.

I lederes og medarbejderes samarbejde med forældrene betyder det, at:

- Alle skal tage ansvar for at dele viden med forældrene og at være i dialog med forældrene om hverdagslivet og de udfordringer, det kan byde på.
- Alle skal tage ansvar for at give forældrene sparring og rådgivning i, hvordan de kan styrkes i at håndtere udfordringer i deres forældreskab, hvis der er et behov for det. Derigennem kan forældrene få bedre muligheder for at understøtte barnet og den unge i at mestre livet og at indgå i uddannelse og overgangen til arbejdslivet.

-
- Alle skal tage ansvar for at reagere når barnet, den unge, forældrene eller andre voksne i barnets eller den unges netværk fortæller om, at barnet eller den unge ikke trives. Derigennem kan ledere og medarbejdere handle hurtigt og relevant, før problemerne bliver store.

I lederes og medarbejderes samarbejde med civilsamfundet og barnets og den unges eget netværk betyder det, at:

- Alle ser civilsamfundet og barnets og den unges eget netværk som en væsentlig del af barnets og den unges liv, som også kan bidrage til at skabe og understøtte trivsel og udvikling.
- Alle bestræber sig på at inddrage fritids- og foreningsliv og barnets og den unges eget netværk, når det er nødvendigt, og prøver at finde fælles løsninger i samarbejde med barnet, den unge og forældrene.

Med Fælles tilgang – fælles ansvar vil vi:

- Understøtte barnets og den unges adgang til et netværk af voksne mennesker i deres liv, der på forskellig vis bidrager til at skabe positive rammer for barnet og den unge, hvor de kan trives og udvikles.
- Bidrage til, at forældrene samt barnets og den unges eget netværk har kendskab til, hvordan de kan skabe positive rammer for barnet og den unge, og at de ved, hvad de kan gøre, når de ser tidlige tegn på mistrivsel.
- Understøtte barnets og den unges deltagelse i positive fællesskaber i både dagtilbud, skole og fritid.

SPOR #3: VEJVISER FOR TIDLIG FOREBYGGENDE INDSATS

Spør #3 er retningsgivende for, hvordan ledere og medarbejdere kan sætte tidligt ind med helhedsorienterede, koordinerede og virksomme indsatser til gavn for børn og unge, før problemerne vokser sig store.

I Frederikssund Kommune betyder vejviseren, at der er klarhed i arbejdsgange, metoder, opgaver, handlemuligheder, forventninger og ansvar i forhold til den tidlige forebyggende indsats.

Med vejviseren vil vi sikre, at alle ledere og medarbejdere, der arbejder med 0-18-årige, har kendskab og adgang til de nødvendige handlemuligheder, redskaber, metoder og andre muligheder for at arbejde med tidlige tegn på mistrivsel. Det betyder, at vi skal handle, så snart vi ser tidlige tegn på, at et barn eller en ung ikke trives – og at der handles hurtigt og relevant på baggrund af barnets og den unges konkrete behov.

Vejviseren for tidlig forebyggende indsats i Frederikssund Kommune består af fire skridt, der beskriver, hvordan ledere og medarbejdere forventes at arbejde med en tidlig forebyggende indsats. En central pointe er, at vejviserens skridt bygger ovenpå hinanden i takt med, at den forebyggende indsats omkring et barn eller ung udvikles. Med andre ord hviler en tidlig forebyggende indsats på en "både-og-tilgang" og ikke en "enten-eller". Det betyder for eksempel, at trivselsfremmende rammer og lokale indsatser altid er vigtige – også når barnets eller den unges trivsel drøftes i tværfaglige fora eller på et underrettende netværksmøde.

De fire skridt er:

1. Trivselsfremmende rammer i børn og unges hverdagsliv

Den vigtigste tidlige forebyggende indsats sker i barnets og den unges almindelige hverdagsliv. Vi skal derfor sikre, at kommunens dagtilbud og skoler er af høj kvalitet, og at vores lærings- og udviklingsmiljøer understøtter alle børn og unges trivsel og udvikling. Vi skal også sikre, at alle børn og unge – uanset baggrund – vokser op i et trygt familie- og nærmiljø, og at børn og unge støttes i at indgå i positive fællesskaber i dagtilbud, skole og fritids- og foreningslivet.

Ledere og medarbejdere skal:

- Skabe trivselsfremmende rammer til gavn for alle børn og unge.
- Støtte forældre, familienetværk og øvrige netværk i at bringe egne ressourcer i spil.
- Understøtte børn og unges deltagelse i positive og frivillige fællesskaber, i civilsamfund og i erhvervslev.

2. Lokal indsats

Den lokale indsats består af:

- Vurdering af barnets eller den unges trivsel og konkret handling, når et barn eller ung viser tidlige tegn på mistrivsel.

Ledere og medarbejdere skal:

- Beskrive og bestræbe sig på at forstå barnets og den unges tidlige tegn på mistrivsel i eget team. Det kan eventuelt ske med sparring fra andre faggrupper.
- Inddrage barnet, den unge, forældre, familienetværk og andre vigtige voksne i forhold til barnets og den unges trivsel.
- Tage den nødvendige samtale med forældrene om det, der kan være svært.
- Tage stilling til, hvad situationen kalder på, og hvem der gør hvad.

Det gør vi i den lokale indsats:

- Drøfter i eget team – og spørger andre faggrupper om sparring, hvis vi har brug for det.
- Inddrager alle relevante parter – både børn, unge, forældre, familienetværk, andre vigtige voksne samt det lokale forenings- og fritidsliv.
- Undersøger – hvad er der sket? Hvad fungerer godt? Hvad udfordrer?
- Tager stilling – hvad kalder situationen på? Hvem gør hvad?

3. Tværfaglig indsats

Den tværfaglige indsats består af:

- Tværfaglige samarbejdsfora, der bidrager med et helhedsorienteret blik på barnets og den unges trivsel.
- Konkret handling, når et barn eller en ung viser tidlige tegn på mistrivsel.

Ledere og medarbejdere skal:

- Tage stilling til, hvem i ens eget team, der sikrer, at barnets eller den unges trivsel drøftes i tværfaglige fora.
- Tage ansvar for, at barnets og den unges udfordringer bliver drøftet i tværfaglige fora, såfremt den lokale indsats ikke gør en synlig forskel.
- Byde ind med egen viden og muligheder i eget regi, i tværfaglige fora for at understøtte helhedsorienterede løsninger.

-
- Inddrage barnet, den unge, forældre, familienetværk og andre vigtige voksne i forhold til tværfaglige drøftelser.

Det vil vi opnå:

Med den tværfaglige indsats vil vi sikre, at ledere og medarbejdere får en bedre forståelse for barnets og den unges trivsel, der kan bruges til at understøtte både hverdagslivets rammer og udformningen af den lokale indsats.

4. Underrettende netværksmøde

Hvis den tidlige forebyggende indsats ikke har gjort en synlig forskel i barnet eller den unges adfærd, og hvis ledere eller medarbejdere er bekymrede for et barns eller en ungs trivsel eller udvikling, skal der indkaldes til et underrettende netværksmøde. Strategien for tidlig forebyggende indsats suppleres med et fælles opsporingsværktøj, der vil hjælpe ledere og medarbejdere med at vurdere bekymringsgrad, samt hvornår det er tid til at underrette.

Formålet med det underrettende netværksmøde er:

- At få en fælles forståelse for barnets og den unges situation med henblik på at tage stilling til, om barnet eller den unge har brug for støtte udover de tilbud og indsatser, der findes i blandt andet sundhedsplejen, på dagtilbuds- eller skoleområdet eller i civilsamfundsregi.
- At skabe en helhedsorienteret indsats i et tværfagligt mødeforum, hvor alle parter ansvarliggøres – og hvor der altid deltager en socialrådgiver fra Center for Familie og Rådgivning.

Ledere og medarbejdere skal som hovedregel:

- Altid indkalde til et underrettende netværksmøde, hvis ledere eller medarbejdere er bekymrede for et barns eller en ungs trivsel og udvikling.
- Inddrage barnet, den unge samt forældre i forbindelse med indkaldelsen til det underrettende netværksmøde.
- I samråd med barnet, den unge og forældrene tage stilling til, om der er andre vigtige voksne i familienetværket eller i barnets eller den unges eget netværk, der skal inviteres med til mødet.

Ledere og medarbejdere har stadig ansvar for at sikre trivselsfremmende rammer i barnets og den unges hverdag og tilrettelægge lokale indsatser ud fra barnets eller den unges behov.

